

PLA D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

IES JOSEP MARIA LLOMPART

1. INTRODUCCIÓ.....	3
2. MESURES ORDINÀRIES DE SUPORT.....	7
2.1Agrupaments flexibles.....	8
2.2Suport dins l'aula.....	9
2.3Mesures adreçades als alumnes d'incorporació tardana al sistema educatiu.....	10
2.4Mesures adreçades als alumnes amb altes capacitats intel·lectuals.....	10
3. MESURES ESPECÍFIQUES DE SUPORT.....	11
3.1Adaptacions curriculars significatives.....	11
3.2Programa de Millora de l'Aprenentatge i el Rendiment (PMAR).....	12
3.3Programa d'Escolaritat Compartida.....	15
4. ATENCIÓ A LA DIVERSITAT EN BATXILLERAT.....	18
5. L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT EN CICLES FORMATIUS.....	19
6. AVALUACIÓ PSICOPEDAGÒGICA DE LES NECESSITATS ESPECÍFIQUES DE SUPORT EDUCATIU.....	20

1. INTRODUCCIÓ

La Llei Orgànica per a la Millora de la Qualitat Educativa, llei 8/2013 de 9 de desembre (LOMCE), modifica en certs aspectes la llei anterior, la Llei Orgànica 2/2006 de 3 de maig, d'Educació (LOE), mitjançant un articulat únic.

Al primer capítol, Principis i finalitats de l'educació, a l'article 1 Principis, punt b) explica com a principi "l'**equitat**, que garanteixi la **igualtat d'oportunitats** per al ple desenvolupament de la personalitat mitjançant l'educació, la inclusió educativa, la igualtat de drets i oportunitats que ajudin a superar qualsevol discriminació i l'accessibilitat a l'educació, i que actuï com a element per compensar de les desigualtats personals, culturals, econòmiques i socials, amb especial atenció a les que es deriven de qualsevol tipus de discapacitat".

També exposa com a principi la **qualitat** de l'educació per a tot l'alumnat, independentment de les seves condicions i circumstàncies, la concepció de l'educació com un aprenentatge permanent, que es desenvolupa al llarg de la vida i la flexibilitat per a adequar l'educació a la diversitat d'aptituds, interessos, expectatives i necessitats de l'alumnat, entre d'altres principis.

La **diversitat** és una característica intrínseca dels grups humans. Per això, per tal com és una realitat social i educativa, ha de ser considerada en si mateixa un element enriquidor i no un factor de desigualtat.

La resposta educativa adient a tots els alumnes es concep a partir del principi d'**inclusió** i s'entén que únicament d'aquesta manera es garanteix el desenvolupament de tots ells, s'afavoreix l'equitat i es contribueix a una cohesió social real. L'atenció a la diversitat és una necessitat que abraça totes les etapes educatives i tots els alumnes.

L'atenció a la diversitat a les aules fa referència a la utilització de metodologies didàctiques, estratègies organitzatives i materials curriculars diversificats que permeten a tot l'alumnat progressar acadèmicament i prevenir l'aparició o l'agreujament de dificultats d'aprenentatge o d'adaptació.

L'atenció a la diversitat és el conjunt d'accions educatives que, en un sentit ampli, intenta donar resposta a les necessitats educatives de tots els alumnes.

Les accions educatives d'atenció a la diversitat tenen per finalitat adaptar el procés educatiu a tots els alumnes per aconseguir l'èxit

escolar i l'eliminació de les barreres a l'aprenentatge i a la participació.

Així doncs, l'actuació educativa, amb referència a l'atenció a la diversitat:

- a) Ha d'afavorir la inclusió escolar i social.
- b) Ha d'incorporar-se a l'organització del centre.
- c) Ha d'estar inclosa en el currículum.
- d) S'ha de basar en la reflexió conjunta i en la col·laboració entre els professors i entre aquests i les famílies.
- e) Ha d'integrar els recursos que li ofereix l'entorn i al mateix temps ha d'obrir-se i oferir-se a les institucions, famílies i associacions per enriquir-se mútuament.

Els centres docents són els agents directes i immediats de l'atenció a la diversitat. Aquests han de dur a terme les actuacions següents:

- Adoptar les mesures generals d'atenció a la diversitat per facilitar l'accés i la permanència dels alumnes al sistema educatiu.
- Seleccionar les mesures ordinàries de suport per proporcionar una atenció adequada a la diversitat dels alumnes.
- Decidir les mesures específiques de suport per oferir una resposta educativa adequada als alumnes que presenten necessitats específiques de suport educatiu amb l'objectiu d'assolir el màxim desenvolupament possible de les seves capacitats.
- Distribuir els alumnes en els grups ordinaris, o en qualsevol altre tipus d'agrupament, segons criteris d'heterogeneïtat.

Les mesures ordinàries i específiques d'atenció a la diversitat així com les adaptacions curriculars significatives, les quals suposen la modificació dels elements preceptius del currículum, són regulades per l'article 71.2 de la Llei 8/2013 per a la millora de la qualitat educativa, capítol 2 Equitat a l'Educació, que també defineix l'alumnat NESE com aquell que requereix una atenció educativa diferent a l'ordinària, per presentar necessitats educatives especials, per haver-se incorporat tard al sistema educatiu o per condicions escolars o d'història escolar, per dificultats específiques d'aprenentatge, TDA-H, per les seves altes capacitats intel·lectuals.

A l'hora de dissenyar i redactar aquest document de centre, s'han tingut en compte també la normativa específica vigent. Es tracta del decret

39/2011, pel qual es regula l'atenció a la diversitat i l'orientació educativa als centres educatius no universitaris sostinguts amb fons públics; i concretament els capítols següents:

CAPITOL II

Article 4.- L'atenció a la diversitat als centres docents

4.1.- h) Distribuir els alumnes NESE en els grups ordinaris, o en qualsevol altre tipus d'agrupament, segons criteris d'heterogeneïtat.

4.5.- Amb caràcter general, els alumnes NESE han de participar amb el seu grup de referència en el conjunt d'activitats del centre educatiu.

Article 5.- El pla d'atenció a la diversitat

5.4.- També s'hi poden incloure altres mesures específiques de suport no esmentades en aquest decret. La Direcció Gral d'Innovació i Formació del Professorat ha d'autoritzar aquestes mesures sempre que aquestes no signifiquin discriminació ni segregació.

CAPÍTOL III

Article 8.- Mesures generals de suport

El centre ha d'articular les mesures generals d'atenció a la diversitat, és a dir, totes les accions i estratègies que posa en funcionament i que facilita:

a) L'accessibilitat i la participació dels alumnes en el procés d'aprenentatge, garantint-los l'atenció educativa i amb els principis de no discriminació i d'inclusió com a valors fonamentals.

Article 9.- Mesures ordinàries de suport

9.7.- A més de les Adaptacions Curriculars, els centres docents, en la planificació de l'Atenció a la Diversitat han d'adoptar com a mesures els agrupaments flexibles, el suport en grups ordinaris, el desdoblament de grup, les mesures de reforç i altres programes de tractament personalitzat per a alumnes NESE, entre altres, d'acord amb l'article 4.1.- d'aquest Decret.

Article 10.- Mesures específiques de suport

10.4.- L'aplicació de mesures específiques no exclou l'aplicació de mesures ordinàries. Cal donar les respostes educatives més adients a cada situació i a cada moment i evitar associar necessitats educatives a determinades mesures o a l'inrevés.

CAPÍTOL V

Article 22.- Criteris generals.

22.4.- L'admissió als diferents ensenyaments dels alumnes amb necessitats específiques amb suport educatiu s'ha de regir pels principis de normalització, inclusió i igualtat d'oportunitats.

22.5.- Els alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu han de ser atesos, amb caràcter general en el seu grup de referència, juntament amb la resta d'alumnes, d'acord amb les mesures organitzatives i curriculars i els recursos prevists en el Pla d'Atenció a la Diversitat.

2. MESURES ORDINÀRIES DE SUPORT

1. Són mesures ordinàries de suport les estratègies organitzatives i metodològiques que possibiliten l'adequació del currículum al context sociocultural del centre i a les característiques dels alumnes, amb l'objectiu d'eliminar barreres a l'aprenentatge i fomentar la participació.
2. Les mesures ordinàries de suport tenen com a finalitat proporcionar una atenció adequada a cada alumne per tal que assoleixi els objectius i, si és el cas, les competències bàsiques de cada etapa.
3. La decisió d'adoptar una o unes determinades mesures ordinàries de suport en un grup o en un alumne correspon a l'equip docent, juntament amb el cap d'estudis, amb l'assessorament, si cal, del servei d'orientació educativa.
4. Els centres docents han de dur a terme adaptacions curriculars (AC) quan sigui necessari, a fi de facilitar l'accessibilitat al currículum i atendre les necessitats de tots els alumnes.

Es consideren mesures ordinàries les següents:

- **Les adaptacions curriculars no significatives**, que són les modificacions dels elements del currículum que no afecten el grau de consecució dels objectius generals ni de les competències bàsiques.
- **Les adaptacions d'accés al currículum**, que són les modificacions que faciliten i possibiliten el desenvolupament curricular i que es refereixen als elements organitzatius, als recursos de tot tipus i a l'optimització d'aquests.

Els referents de l'adaptació curricular són els objectius generals i les competències bàsiques de l'etapa. És responsabilitat del professorat afectat elaborar-la, aplicar-la, fer-ne el seguiment i avaluar-la sota la coordinació del tutor. En determinats casos es pot recórrer a l'assessorament específic del servei d'orientació.

Correspon als equips de cicle i als departaments didàctics, sota la coordinació dels caps d'estudis i amb l'assessorament dels serveis d'orientació, proposar i adoptar models, instruments i materials per dur a terme i desenvolupar les AC de qualsevol tipus.

A més de les adaptacions curriculars, els centres docents, en la planificació de l'atenció a la diversitat, han d'adoptar com a mesures **els agrupaments flexibles, el suport en grups ordinaris, els desdoblaments de grup, les mesures de reforç i altres programes**

de tractament personalitzat per als alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu, entre altres.

A l'etapa d'educació secundària obligatòria, són mesures ordinàries de suport els programes que condueixen a l'obtenció del títol de graduat en educació secundària obligatòria o els que proporcionen una capacitació professional.

Als ensenyaments reglats postobligatoris i als de règim especial s'han de preveure les adaptacions d'accés i les adaptacions curriculars no significatives per a tots els alumnes, a fi que puguin obtenir la titulació corresponent.

2.1 Agrupaments flexibles

Des de fa anys, en aquest centre, per a les assignatures instrumentals d'ESO s'ha aplicat el recurs de l'agrupament flexible. Això suposa que de cada dos grups-classe s'han fet tres subgrups amb un professor a cadascun per a totes les hores del currículum, de manera que el nombre d'alumnes per atendre dins l'aula es redueix. El perfil i la distribució dels alumnes de cada subgrup és decidit pels criteris aprovats a cada departament.

Fins ara, els departaments afectats han estat el de català, el de castellà, el de matemàtiques i el d'anglès, que han tingut aquest recurs a primer, segon i tercer d'ESO sempre que hi ha hagut professors a bastament. Tanmateix, ara, amb la LOMQE, l'anglès passa a desdoblar-se a totes les hores.

Com que l'experiència dels agrupaments flexibles ha resultat força satisfactòria, es proposa continuar en la mateixa línia, malgrat que haurien de quedar clares algunes qüestions:

- Es fan agrupaments flexibles a les àrees instrumentals (castellà, català i matemàtiques) de l'ESO, i amb ordre prioritari des de primer a quart, depenent de la plantilla de professors i del repartiment anual d'hores.
- Igual que per als grups-classe, s'ha de procurar que els agrupaments o subgrups siguin heterogenis i equitatius, tot distribuint proporcionalment els alumnes de diferents nivells curriculars.
- Els agrupaments flexibles han de permetre crear un grup de reforç per aquells alumnes amb dificultats que hagin de treballar sobre

mínims. Si convé, un dels subgrups pot tenir un nombre més petit d'alumnes per tal de poder-los fer un seguiment més individualitzat (nivell 1), que pot ser assumit, segons disponibilitat, tant pel professorat del departament didàctic com el del departament d'orientació. Aquests alumnes hauran de tenir una adaptació i ser avaluats a partir dels objectius mínims.

- L'alumnat NESE estarà en el nivell que pertoqui segons les pròpies característiques envers cada una de les assignatures. En qualsevol cas, hi haurà la possibilitat que durant el curs canviïn de nivell. De la mateixa manera, els alumnes no NESE (els qui tinguin dificultats per assolir els objectius mínims dins el grup de referència), en cas que ho necessitin, han de ser considerats com a alumnes de reforç.

Per tal de complir adientment amb les tasques de coordinació, s'intentarà que els professors d'agrupaments flexibles tinguin una hora complementària al seu horari setmanal.

2.2 Suport dins l'aula

A l'hora d'establir els suports i la seva organització dins l'aula ordinària, s'han de prioritzar les necessitats que presenta cada grup per tal de fer més efectiva aquesta atenció educativa ordinària. Aquesta tasca correspon a la caporalia d'estudis amb la col·laboració del departament d'orientació.

A fi d'optimitzar els recursos humans dins l'aula, el suport s'agruparà per matèries i nivells, i es procurarà que el professor de suport tingui una hora setmanal de coordinació amb el professor corresponent. La finalitat d'aquestes coordinacions és assegurar una coherència en l'aplicació i desenvolupament de la programació didàctica, establir mecanismes conjunt per a l'avaluació del procés d'aprenentatge de l'alumne i ajustar la resposta educativa en funció de l'avaluació formativa.

A més a més, es contemplarà la possibilitat de fer suport a altres matèries distintes a les instrumentals per tal d'afavorir una educació integral desenvolupament des diferents capacitats, competències i habilitats de l'alumne.

Excepcionalment, i justificadament, es podrà dur a terme puntualment suports fora de l'aula amb la finalitat de poder reforçar més específicament els continguts del programa que s'està duent a terme a l'aula ordinària.

2.3 Mesures adreçades als alumnes d'incorporació tardana al sistema educatiu

S'entén per alumne d'incorporació tardana aquell qui:

- a) Procedeix d'altres països i s'incorpora al sistema educatiu de les Illes Balears.
- b) Procedeix d'altres comunitats autònomes i desconeix la llengua catalana.

El centre ha d'adoptar mesures d'acolliment i d'adaptació per als alumnes que s'incorporin en qualsevol moment a qualsevol etapa educativa, obligatòria i no obligatòria, per tal que assoleixin tan aviat com sigui possible la competència lingüística que els permeti aprofitar el currículum propi del curs al qual estan adscrits.

L'atenció als alumnes d'incorporació tardana s'ha de dur a terme sempre dins el grup de referència. Quan de manera excepcional això no sigui possible, les mesures que s'estableixin tindran una durada limitada en el temps i serà indispensable fer un tractament globalitzat de les àrees o matèries.

2.4 Mesures adreçades als alumnes amb altes capacitats intel·lectuals

Els centres amb alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu associades a altes capacitats han d'adoptar estratègies metodològiques i d'ensenyament-aprenentatge per ampliar i enriquir els continguts i les activitats, així com altres mesures específiques adequades a cada situació. Aquestes mesures poden ser de caràcter ordinari o específic d'ampliació curricular.

Una altra mesura específica de suport és la flexibilització de la durada de l'educació bàsica i dels ensenyaments postobligatoris en determinats casos.

3. MESURES ESPECÍFIQUES DE SUPORT

Són les actuacions i els programes adreçats a donar resposta a les necessitats específiques de suport educatiu després de comprovar que no són suficients les mesures ordinàries previstes.

Les mesures específiques de suport s'entenen com a respostes als alumnes personalitzades.

D'aquestes mesures, se n'ha d'informar les famílies o els tutors legals i se n'ha de deixar constància escrita.

D'acord amb l'article 71.2 de la Llei 8/2013 per a la millora de la qualitat educativa, es defineix com **alumne amb necessitats específiques de suport educatiu (NESE)** aquell que requereix una atenció educativa diferent a l'ordinària per presentar necessitats educatives especials, dificultats específiques d'aprenentatge, TDA-H, per les seves capacitats intel·lectuals, per haver-se incorporat tard al sistema educatiu, o per condicions personals o d'història escolar.

- **Necessitats educatives especials** derivades d'una discapacitat, de trastorns greus de conducta o emocionals o de trastorns generalitzats de desenvolupament que requereixen, durant un període d'escolarització o durant tota l'escolarització, determinats suports i atencions educatives específiques.
- **Dificultats específiques d'aprenentatge** causades per trastorns de l'aprenentatge, trastorns per dèficit d'atenció amb hiperactivitat o sense i trastorns greus del llenguatge oral.
- **Altes capacitats intel·lectuals.**
- Un **desfasament curricular** de dos cursos o més per condicions personals greus de salut o derivades de factors socials, econòmics, culturals geogràfics o ètnics.

3.1 Adaptacions curriculars significatives

Són adaptacions curriculars significatives (ACS) les que s'aparten de manera substancial o significativa dels elements del currículum i afecten el grau de consecució dels objectius establerts per a cada etapa i, si és el cas, de les competències bàsiques. Les adaptacions curriculars significatives es consideren una mesura de suport específic.

Les adaptacions curriculars significatives es poden aplicar als alumnes amb necessitats educatives especials a l'educació infantil i a l'educació bàsica.

A l'educació bàsica també es poden aplicar adaptacions curriculars significatives, de manera temporal, als alumnes d'incorporació tardana en el cas que desconeguin les dues llengües oficials, i/o als alumnes amb un desfasament curricular de dos cursos o més i un nivell de competència que no els permeti assolir els objectius de l'etapa. Aquestes adaptacions els han de permetre accedir al currículum.

El servei d'orientació educativa del centre ha de determinar la decisió d'aplicar una ACS, després de fer una avaluació psicopedagògica de l'alumne amb la col·laboració dels professors. En el cas d'alumnes d'incorporació tardana, la decisió d'aplicar una ACS s'ha de basar en l'avaluació inicial.

En aquest darrer cas, l'ACS ha de tenir una durada limitada.

Quan s'adopta la mesura de fer adaptacions curriculars significatives, les famílies o els tutors legals han d'estar informats sempre de l'abast d'aquesta mesura, especialment en els canvis d'etapa i de centre, de la qual cosa s'ha de deixar constància escrita.

Les ACS s'han de concretar al llarg del curs i s'han de reflectir en un document específic que ha de formar part de l'expedient acadèmic de l'alumne.

El Departament d'Orientació ha de col·laborar amb el professorat afectat en la planificació i aplicació de mesures d'atenció a la diversitat tant ordinàries com específiques (ACA i ACIS). Per això, el mestre especialista en P.T té com a una de les seves funcions col·laborar amb el professorat en l'elaboració de les adaptacions curriculars.

3.2 Programa de Millora de l'Aprenentatge i el Rendiment (PMAR)

El programes de millora de l'aprenentatge i del rendiment són una mesura específica d'atenció a la diversitat. S'ha de desenvolupar a 2n i/o a 3r d'ESO. S'ha d'utilitzar una metodologia específica a través de l'organització de continguts, activitats pràctiques i àmbits diferents de l'establerta amb caràcter general.

La finalitat és que els alumnes puguin cursar el quart curs per la via ordinària i obtenguin el títol de graduat en ESO.

Accés

Alumnes que presenten dificultats rellevants d'aprenentatge no imputables a la falta d'estudi o esforç i que hagin repetit, com a mínim, un curs en qualsevol etapa.

- Un cop cursat 1r d'ESO i sense estar en condicions de promocionar a 2n
- Un cop cursat 2n d'ESO, i sense estar en condicions de promocionar a 3r.
- Un cop cursat 3r d'ESO i sense estar en condicions de promocionar a 4t, es poden incorporar excepcionalment a 3r de PMAR.

Criteris per determinar els alumnes que s'hi han d'incorporar

- Alumnes que, si entren a aquest programa, tendran l'oportunitat d'accedir a 4t d'ESO per poder titular posteriorment.
- Alumnes que responen acadèmicament i progressen aprofitant les ajudes pedagògiques que se'ls ofereix.
- Alumnes amb necessitats de suport educatiu que no són derivades exclusivament de les pròpies d'una incorporació tardana.
- Alumnes que presenten unes necessitats educatives transitòries tant a nivell acadèmic com social-personal i que amb l'entrada en el programa augmenta la possibilitat de superar-les.
- No presentar situacions d'absentisme i/o problemes disciplinaris.

Durada

El programa s'ha de desenvolupar al llarg de 2n i 3r , o només a 3r.

Organització

- Per poder formar un grup el nombre mínim d'alumnes és de 10 i el màxim de 15.
- S'han de crear grups específics per als alumnes que segueixen aquests programes.
- Els alumnes poden cursar la matèria d'Educació Física juntament amb un grup ordinari si així ho aconsella l'organització del centre.
- L'àmbit lingüístic i social: inclou els currículums de les matèries de Geografia i Història, Llengua Castellana i Literatura i Llengua Catalana i Literatura de 2n i 3r d'ESO.
- L'àmbit Científic Matemàtic ha d'incloure els currículums de les matèries de Matemàtiques i Física i Química de 2n i 3r d'ESO i de Biologia i Geologia de 3r.
- L'àmbit de Llengües Estrangeres ha d'incloure els currículums de la primera llengua estrangera de 2n i 3r d'ESO.

- L'àmbit pràctic ha d'incloure els currículums corresponents a Tecnologia i Educació Plàstica i Visual.
- Els alumnes han de triar entre Valors ètics o Religió.
- Hi ha una hora setmanal de tutoria amb el grup.

Professorat

Els àmbits Lingüístic i Social, Científic i Matemàtic, i Pràctic, han de ser impartits preferentment pels professors d'àmbit del Departament d'orientació. Un d'aquests professors ha de ser el tutor del grup. El tutor, sempre que sigui possible, ha de ser el mateix durant tot el programa.

Avaluació i Promoció

- L'avaluació dels alumnes del PMAR ha de tenir com a referent fonamental les competències, els objectius, els criteris d'avaluació i els estàndards d'aprenentatge avaluable de l'ESO.
- L'agrupació en àmbits ha de respectar els continguts, estàndards d'aprenentatge avaluable i criteris d'avaluació de totes les matèries que s'agrupen.
- Aquesta agrupació té efectes en l'organització dels ensenyaments, però no en les decisions associades a l'avaluació i la promoció.
- Els criteris de promoció són els mateixos que per a la resta d'alumnes. A aquests efectes, la qualificació de cadascuna de les matèries serà la mateixa qualificació que la de l'àmbit del qual formen part. Es procedirà de la mateixa manera per al càlcul de la nota mitjana
- Quan un alumne s'incorpora a un PMAR amb matèries pendents de cursos anteriors, no les ha de recuperar. Però amb la finalitat de millorar la nota mitjana de l'etapa, l'alumne les pot recuperar d'acord amb el que els centres estableixin en el seu pla de recuperació de pendents. Excepcionalment, en cas de sortida del programa, les matèries pendents tornaran a ésser vigents per l'alumne/a.

Procediment per incorporar alumnes al programa

- 1) Després de la 2a avaluació, l'equip docent, coordinat pel tutor, ha de decidir els alumnes que poden ser proposats per a un informe i n'HA D'EMETRE UN INFORME QUE HA DE SIGNAR EL TUTOR I HA D'ADREÇAR AL CAP D'ESTUDIS. En aquest informe s'hi han d'indicar els motius pels quals es considera més adequada aquesta mesura, el nivell d'assoliment de les competències claus, i suggeriments per a la millora de l'aplicació del programa.

- 2) El departament d'orientació ha de dur a terme una avaluació psicopedagògica de l'alumne proposat, coordinada per l'orientador, i amb la participació de l'equip docent.
- 3) El departament d'orientació ha d'emetre un informe que ha d'incloure les conclusions de l'avaluació psicopedagògica.
- 4) El tutor, juntament amb l'orientador, s'ha de reunir amb l'alumne i els seus pares o tutors legals per informar-los de les característiques del programa i per plantejar-los la conveniència que l'alumne s'hi incorpori, alhora que els ha d'informar del caràcter no vinculant de la proposta. S'ha de recollir per escrit el consentiment dels pares o tutors legals de l'alumne.
- 5) El cap d'estudis ha de convocar una reunió amb l'assistència de tots els tutors implicats i de l'orientador del centre, de la qual n'ha de sortir la proposta definitiva dels alumnes que s'incorporin al programa.
- 6) Excepcionalment, es pot sol·licitar la incorporació a un programa ja iniciat al llarg del primer trimestre del curs, sempre que es compleixin les condicions establertes. Per exemple, en el cas d'una petició d'incorporació d'un alumne que ja ve d'un programa PMAR d'un altre centre o alumnes de nova incorporació al centre, l'equip docent, coordinat pel tutor, proposarà l'alumne i emetrà un informe signat i adreçat al cap d'estudis, amb la continuïtat del programa al nostre centre. El departament d'orientació ha de valorar l'avaluació psicopedagògica que va motivar l'entrada de l'alumne al programa.

Seguiment del Programa

El desenvolupament del programa de millora de l'aprenentatge i del rendiment ha de ser objecte de seguiment i avaluació específiques. El D.O. ha d'adjuntar a la memòria de final de curs un informe que ha d'incloure:

- Valoració sobre el progrés dels alumnes que han cursat el programa.
- Valoració del funcionament del programa i, si escau, una proposta de modificació.

Sortida del Programa

Si, durant el primer trimestre, es detecta que un alumne no s'està adaptant a les condicions d'aquest Programa, l'equip docent d'aquest alumne i l'equip d'orientació, amb la supervisió de caporalia d'estudis, han de redactar un report adreçat a l'equip docent del grup receptor en el qual es descriu les característiques d'aquest alumne i se'n justifiqui la proposta de sortida.

3.3 Programa d'Escolaritat Compartida

Els Programes d'Escolarització Compartida van destinats a alumnes d'ESO de 14 a 16 anys, amb dificultats greus d'adaptació a l'entorn derivades de condicions especials de caràcter educatiu, social, personal o familiar, i en situació de risc d'exclusió escolar i/o social, per als quals s'aconsella la realització d'una part de l'horari lectiu en entorns laborals externs als centres educatius corresponents, on desenvolupin un programa socioformatiu.

Els programes d'escolaritat compartida són de caràcter transitori i han de facilitar la reincorporació de l'alumne a l'activitat acadèmica i/o formativa.

Els objectius són:

- Facilitar que l'alumne no abandoni l'activitat acadèmica i/o formativa
- Atendre les necessitats educatives específiques de caràcter socioeducatiu de l'alumnat amb risc d'exclusió escolar i/o social per al qual, mitjançant les mesures que prèviament ha aplicat el centre, no s'han obtingut els resultats desitjats.

Les modalitats del Programes d'Escolaritat Compartida (PEC) són el PISE i l'ALTER.

Per al desenvolupament dels PISE la Conselleria d'Educació, Cultura i Universitat té signats convenis de col·laboració amb les Administracions Locals. El perfil dels alumnes PISE és alumnat en perill d'abandonament degut a diferents motius, tot i que assisteix a classe de forma més o menys regular, i que presenta rebuig cap a l'escola, una forta desmotivació, fracàs escolar, o altres circumstàncies que afecten de manera important al seu comportament i rendiment.

Per al desenvolupament de la modalitat ALTER, és la Conselleria de Família i Serveis Socials l'entitat que té signat un conveni de col·laboració amb la Conselleria d'Educació. Les característiques que han de presentar els alumnes per tal de poder ser admesos al programa són les següents:

- Alumnat absentista, desescolaritzat o no, que tingui expedient obert als Serveis Socials, o a altres serveis d'atenció al menor en situació de risc escolar i/o social.
- Alumnat desescolaritzat detectat pels Serveis Socials o per altres recursos socioeducatius que intervenen en menors en situació de risc social i/o escolar, que sigui proposat per entrar a la modalitat ALTER una vegada escolaritzat.
- Alumnat amb desajustaments de conducta greu de manera reiterada i contínua que posi en perill la convivència del centre.

- Alumnat amb rebuig al centre educatiu però que manifesti algun interès per a una formació més pràctica i funcional vinculada amb el món professional i laboral.

L'alumnat continua matriculat en el centre i gaudeix de tots els drets i deures inherents a aquesta situació. Conserva, per tant, els drets d'avaluació, promoció i de titulació i participació en les activitats que realitzi el centre.

Selecció

1. El departament d'orientació i l'equip educatiu de l'alumne han arribat a la conclusió que aquest alumnat podria trobar un factor important de motivació en un context diferent, com ara el laboral, on hi hagi elements que aconseguixin posar l'alumne en una situació d'autovaloració de les seves capacitats.
2. L'alumnat ha de demostrar algun interès per una formació més pràctica i funcional vinculada al món laboral.
3. La permanència en el programa tindrà un màxim de dos cursos acadèmics.

El departament d'orientació i els Serveis Socials han d'estar coordinats, intercanviant les informacions oportunes i necessàries per fer el seguiment dels alumnes i del programa. El professorat del programa ha d'adequar la metodologia a les característiques de l'alumnat i treballar amb ells/elles les àrees instrumentals. En finalitzar el curs escolar, es constituirà una Junta d'avaluació formada per un membre de l'equip directiu del centre, el professorat, l'educador dels Serveis Socials i l'orientador del centre. Els resultats es reflectiran d'acord amb l'acta complementària de l'avaluació final ordinària del programa.

Els motius que poden causar la baixa són:

- a) Desig de l'alumne d'incorporar-se a l'escolaritat ordinària.
- b) Incompliment de les condicions establertes per participar en el programa (no aprofitament del recurs, manca d'adaptació a la seva dinàmica i funcionament, conductes inadequades envers companys, professionals, absentisme).

4. ATENCIÓ A LA DIVERSITAT EN BATXILLERAT

En l'àmbit del batxillerat, l'ensenyament i l'avaluació dels alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu s'han de fer amb adaptacions d'accés segons les característiques d'aquests alumnes. A aquest efecte, el centre han de disposar de mesures i instruments de suport i de reforç per assessorar i orientar el professor i l'alumne. Un cop superats aquests estudis, la passa següent majoritària és presentar-se a les proves d'accés a la universitat, per la qual cosa la institució organitzadora ha d'estar convenientment informada de les característiques específiques d'aquests alumnes i fer-ne les adaptacions corresponents.

Ara bé, la realitat és que més d'un 70 % dels nostres alumnes de 1r de batxillerat han obtingut el títol d'ESO en un altre centre, i això dificulta en molts de casos que es tingui prou informació dels alumnes amb necessitats, sigui perquè la família no l'ha facilitada o perquè ni tan sols hi hagi una diagnosi feta. Per això, és molt important la feina i la coordinació de tutors, departament d'orientació i caporalia d'estudis.

5. L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT EN CICLES FORMATIUS

En l'àmbit de la formació professional, l'ensenyament i l'avaluació dels alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu s'han de fer amb metodologies inclusives i adaptades a les característiques d'aquests alumnes. A aquest efecte, el centre han de disposar de mesures i instruments de suport i de reforç per assessorar i orientar l'alumne.

Als cicles formatius, cada família professional i el departament de FOL hauria de dedicar un temps setmanal a tasques de suport a alumnes que en necessitin per reforçar l'assoliment de les capacitats terminals, dels continguts, de la terminologia específica i d'altres aspectes d'aquests ensenyaments. Aquesta tasca està vinculada al nombre d'alumnes amb aquestes característiques i a la disponibilitat d'hores de dedicació.

Les proves d'accés als cicles formatius de formació professional i les proves d'accés de caràcter general als ensenyaments de règim especial s'han d'adaptar quan l'alumne acrediti necessitats educatives especials o dificultats específiques d'aprenentatge.

S'ha d'organitzar un itinerari formatiu per als alumnes amb necessitats educatives especials que prevegi el temps necessari per assolir els objectius dels ensenyaments que cursin i les possibles ajudes necessàries. Aquestes ajudes han de fer referència al suport d'especialistes en el procés d'ensenyament-aprenentatge i en el procés d'inserció sociolaboral quan sigui el cas.

6. AVALUACIÓ PSICOPEDAGÒGICA DE LES NECESSITATS ESPECÍFIQUES DE SUPORT EDUCATIU

La detecció de possibles necessitats educatives correspon als equips docents, sota la coordinació del tutor del grup. Per dur-la a terme han de recollir, analitzar i valorar informació rellevant sobre els diferents elements que intervenen en el procés d'ensenyament-aprenentatge i sobre l'alumne i el seu context familiar.

Paral·lelament a la **detecció de necessitats**, l'equip docent, coordinat pel professor tutor, ha d'iniciar la resposta educativa, la qual s'ha d'anar adaptant segons el procés de confirmació o d'avaluació psicopedagògica.

Les necessitats educatives detectades en cada alumne s'han d'atendre mitjançant les mesures ordinàries de suport especificades prèviament. En els casos en què aquestes mesures no siguin suficients, s'ha de continuar analitzant i investigant, a fi d'identificar i valorar les mesures específiques que puguin ser més adequades.

Els professors de suport han d'**identificar i valorar les necessitats específiques** de suport educatiu, sota la coordinació dels serveis d'orientació i amb la corresponsabilitat de l'equip docent. En determinats casos, i quan els protocols així ho determinin, es col·laborarà amb els serveis de salut i altres serveis externs que siguin necessaris.

Els informes clínics o d'altre tipus aportats per les famílies que siguin externs al centre i als serveis d'orientació educativa tindran un caràcter informatiu i complementari. Constituiran un element més a tenir en compte en el procés d'avaluació psicopedagògica.

Quan s'identifiquin necessitats específiques de suport educatiu s'ha d'elaborar un informe individual, que s'ha d'incorporar a l'expedient acadèmic de l'alumne. El responsable de redactar aquest informe és el tutor, el qual tindrà l'assessorament de l'equip docent i dels serveis d'orientació*.

Els serveis d'orientació educativa han d'aprofundir i concloure el procés d'avaluació psicopedagògica quan es determinin necessitats específiques de suport educatiu derivades de necessitats educatives especials o d'altres capacitats o quan s'hagin d'aplicar mesures específiques d'atenció a la diversitat.

El resultat i les conclusions de l'avaluació psicopedagògica s'han de reflectir en un informe psicopedagògic en què s'han d'identificar les

capacitats i les necessitats educatives especials de l'alumne i s'ha de justificar la proposta de les mesures educatives adequades. Si escau, també s'ha d'emetre un dictamen d'escolarització.

Quan s'identifiquin necessitats específiques de suport educatiu, l'equip docent, amb la col·laboració del servei d'orientació, ha de **dissenyar la resposta educativa** més adequada, que ha d'incloure les mesures de suport ordinàries i/o específiques més indicades en cada cas i menys significatives possible.

Aquestes mesures, que ha de posar en pràctica l'equip docent, han d'anar encaminades a aconseguir que aquests alumnes puguin assolir el màxim desenvolupament de les seves capacitats i, en tot cas, els objectius i les competències bàsiques que s'estableixen amb caràcter general per a tots els alumnes. A més, s'han d'anar revisant i adequant mitjançant el procés de seguiment de l'evolució dels alumnes.

Correspon al professor de cada una de les àrees o matèries, amb la col·laboració del personal de suport i sota les orientacions del servei d'orientació educativa, programar i aplicar les adaptacions curriculars i enriquir-les quan aquestes siguin les mesures pertinents.

Correspon a l'orientador educatiu, a partir de les conclusions de l'informe psicopedagògic, proposar la modalitat d'escolarització i reflectir-la en el dictamen. En el dictamen d'escolarització hi ha de constar l'opinió dels pares o dels tutors legals.

En cas de disconformitat en el dictamen d'escolarització entre els criteris tècnics i l'opinió de la família, el director general d'Innovació i Formació del Professorat dictarà resolució segons criteris tècnics i sempre en benefici del menor.

Document aprovat pel claustre el 29 de juny de 2016

Document aprovat pel consell escolar el 15 de juliol de 2016

(*)D'acord a les instruccions del Director General d'Innovació i Comunitat Educativa per als Departaments d'Orientació dels centres públics d'Educació Secundària Obligatòria per al curs 2015-2016, els departaments d'orientació han de col·laborar amb el professorat en la planificació i posada en pràctica de mesures d'atenció a la diversitat, de caràcter general i específic, que es puguin dur a terme en el centre per millorar el procés d'ensenyament-aprenentatge de la totalitat de l'alumnat i aconseguir així la qualitat educativa. Específicament en les funcions assignades com a suport al procés d'aprenentatge, el professorat del departament d'orientació col·laborarà amb el professorat en la prevenció i detecció de dificultats d'aprenentatge i socioeducatives, i assessorar-lo en l'adopció de mesures preventives i d'intervenció tant ordinàries com extraordinàries.